

WYDZIAŁ TYMCZASOWY

Polska wypełniała przez wieki swą misją opatrzna przez *Ochotników*.

Jako siejba po żniwach dopełnia gospodarstwa i stanowi o jego egzystencji, tak ochotnicy w systemie służby naszej narodowej musieli się nieustająco dopełniać przez *Cześć i Chleb* bohaterom a wysłużonym.

Gdzie ta dogmatyczna podstawa społeczeństw zachwiana, tam następuje omdlenie, — zaniedbana albo pogardzona, ostatecznie a nieodwołalnie za-
tratę ich sprowadza.

Polska obowiązana osłaniać Europę od dziczy pogańskich z jednych stron, z innych odpychać narody krzywiące prawdę chrześcijańską, musiała dniem i nocą przez wieki rozstawiać czujne swe czaty na okolo.

Ztąd liczba ochotników u nas większa niż gdziekolwiek musiała odpowiednio wyrobić na większą niż gdziekolwiek skalę Instytucje Czcii i Chleba: ztąd i owa sławna gościnność staropolska, dzisiejszemu światu prawie bajeczną się zdająca, bo to się gościli nawzajem solidarni a nieustający rycerze.

OCHOTNICY nieśmiertelni, CZEŚĆ poświęceniu i CHLEB wysługi, nierozdzielne, tak się wkorzeniły w nasze życie publiczne że świętokradzkie podziały, Narodu zniszczyć nie mogły. Jedno i drugie przechowało się w obyczajach. Jak byli przed upadkiem tak i dzisiaj są ochotnicy; jak dawniej otaczała tak i dzisiaj cześć publiczna ich otacza; a w miejsce instytucji Chleba zasłużonych (*Panis bene merentium*), wszystkie domy polskie otworem na stół go wystawiały. Oto przyczyna dla czego Polska, choć w osłabieniu, i dziś spełnia swe posłannictwo, — i spełniać będzie przy pomocy Bożej tem silniej, im się wierniej trzymać będziemy przekazu Ojców naszych.

Na rozbudzone życie krajowe, w r. 1861, odpowiedzieliśmy zawiązkiem naszego Stowarzyszenia w r. 1862; na wojujące w r. 1863, odpowiedzmy w r. 1864 wznowieniem wyraźniejszem Instytucji tak koniecznej przy tylu nowych wysłużonych. Wznowienie to na drobny wprawdzie rozmiar, aleć i my stanowimy tylko drobną cząstkę Narodu.

Weterani nasi z r. 1831 mają kilka albo kilkanaście lat przed sobą. Młodzi Inwalidzi, zgarnieni z pola bitwy i tu przywiezieni, mają kilkadziesiąt, co już dla nas starszych kres życia przechodzi i styka się z wiecznością.

Na ucisk większy, Opatrzność zwykła zsyłać dobrym sprawom wiarę silniejszą. Wiara objawia się szczególnie w pracach których cel sięga poza życie ludzkie.

Te powody skłoniły kilku członków Stowarzyszenia do zamiany corocznych swych zapisów na wieczyste. Ogłaszamy ich deklaracje, z czego

wypada że summa podatku rocznego 1370 fr. została zamienioną na kapitał mniej więcej 27400 fr. które połączone z funduszem żelaznym z dwóch lat pierwszych podnoszą majątek Stowarzyszenia do 35 000 fr. z górą.

W obec tak powiększonego majątku, Wydział uczuł potrzebę większego bezpieczeństwa dla grosza publicznego.

Dla tego zaprosiliśmy pięciu z pomiędzy Stowarzyszonych którzy najwyższy opłacają podatek, a przytem stale w Paryżu mieszkają, iżby się w *Radę Nadzorczą Majątku Stowarzyszenia* zawiązać raczyli. Na ich ręce zapisy wieczyste składać, ich zdania zasięgać będziemy co do kupna papierów publicznych za gotówkę.

Prócz tedy Wydziału Administrującego i Kommissyi Weteranów decydującej o kandydatach, i nadal pełniących też same obowiązki, spodziewamy się mieć i Radę Nadzorczą; prócz podatku corocznego mamy i kapitał którego dochód będzie stały i niewątpliwy. I ten to jest wzrost Stowarzyszenia Podatkowego o którym donosząc, tuszemy że przykład dany przez kilku, pobudzi innych co to zrobić mogą, do podobnej zamiany swego podatku na kapitał odpowiedni.

Znamy dość dokładnie zasoby emigracyjne; wiemy że mała część tylko będzie w możności kapitalizowania. Inna część może będzie mogła ratami to wykonać. Znaczna większość ani jednego ani drugiego dopełnić nie będzie w stanie. Ci co opłacają regularnie zapisy swe coroczne, robią i zrobią tyleż a wielu prawdopodobnie więcej jak kapitalizujący. Różnica między nimi leży w tem, że ostatnim wolność zmniejszenia podatku w deklaracjach zastrzeżona, jest cofnięta; ale wszyscy jednakowo przyczyniają się do powiększenia majątku Stowarzyszenia, bo według aktu założenia, czwarta część podatku idzie co rok na fundusz żelazny.

Towarzysze niedoli! gdziekolwiek bądź rozproszeni świętej sprawy Ochotnicy! Naród nasz, którego prawa przez Zachód są uznane, najwidzialniej i najdotykalniej jest reprezentowany przez nasze tu Instytucje. Stawiały je małe grona wyborowie zacne, wdzięczna pamięć rodaków przechowa ich imiona. Instytucją CZCI I CHŁEBA, Instytucją spłaty najważniejszych i najpilniejszych długów Narodowych, stawia dzisiaj cała Emigracya. Instytucya ta, jako tworząca nowych ochotników, najbliższy ma związek z Polską która się dźwigać będzie o własnych siłach. Probujemy tymczasem własnych sił tu na sobie samych w tem że wszech względów pięknem przedsięwzięciu, przedsięwzięciu na czasie, gdyż od upadku, w usiłowaniach trzech lat ostatnich, przedświtem Zmartwychwstania będących, co do abnegacyi w poświęceniu, Polacy najwydatniej nie jedną chwilę tak górnje przeżyli jak ich przodkowie niegdyś całe życie.

PARYŻ, 29 Lisopad, 1864 r.

Prezes, Bohdan ZALESKI; Kassyer, Władysław ŁASKOWICZ; Kontroller, Józef DYBOWSKI; Sekretarz, Karol KROLIKOWSKI; Zast. Sekretarza, Artur SIENKIEWICZ.

DEKLARACYE ZAPISOW SKAPITALIZOWANYCH.

N° 1.

Pod dniem 25 Lutego 1862 r. kiedy się zanosiło na zawiązanie Stowarzyszenia podatkowego, pisałem był do mego przyjaciela, Karola Krolikowskiego, że jestem gotów zapis mój coroczny fr. 300 zamienić na wieczysty. Dziś, kiedy widzę że Stowarzyszenie coraz większe przybiera rozmiary; kiedy z innej strony przybyła nam znaczna liczba młodych Inwalidów których życie na lat kilkadziesiąt liczyć można, uważam za stosowne deklaracją moją prywatną, z roku 1862, potwierdzić. Kapitał odpowiedni na rzecz Stowarzyszenia jako własność Narodową zapewniłem i zapewnię.

Co własnoręcznym podpisem stwierdzam.

Bordeaux, dnia 24 Sierpnia, 1864 r.

ALBIN JANUSZKIEWICZ.

N° 12.

Dla dopełnienia zobowiązania się mego rocznej wypłaty sta franków Podatku Narodowego, przeznaczam i oddaję na własność Stowarzyszenia Podatkowego Rentę pięcioprocentową królestwa Włoskiego, przynoszącą sto franków dochodu (*Certificat au porteur de cent livres de rente du royaume d'Italie, n° 497174*). Dochód ma służyć do wypłat pensyi emerytalnej zasłużonym wojskowym polskim, kapitał stanowi fundusz Narodowy Polski.

Waruję sobie złożenie w zwyczaj wymienionej renty w czasie i miejscu jak mi się będzie zdawać stosownem.

Dan w Paryżu, dnia 25 Sierpnia r. P. 1864.

WŁADYSŁAW ŁASKOWICZ.

N° 14.

Łącząc się z myślą przyjaciela mego, Albina Januszkiewicza, zapis mój coroczny franków sto niniejszym aktem zamieniam na *wieczysty*. Skutkiem czego, sześć obligacyj kolei żelaznych Lombardzkich (lit. H., od numeru 15339 do nru 15344) w banku francuzkim, na rzecz Stowarzyszenia Podatkowego, jako własność narodową złożyłem tymczasowo na moje imię. Depozyt ten wynosi 90 fr. dochodu, brakujące 10 fr. złożę później. Gdyby jaka z wymienionych obligacyj została wylosowaną, każda ma być zastąpiona przez dwie nowe; gdyby co brakowało na kupno nowych, dołożonem będzie.

Deklaracją niniejszą, po zupełnej rozwadze, własnoręcznie spisana, podpisuję.

Działo się w Paryżu, dnia 30 Sierpnia r. P. 1864.

KAROL KROLIKOWSKI, Księgarz.

N° 119.

Ostatnie wypadki wykazały dotykalnie jak dalece użytecznem jest Towarzystwo Podatkowe; jak praktycznie niesie ulgę Starcom i Inwalidom których liczbę zeszloroczne powstanie zwiększyło.

Pragnąc by Stowarzyszenie to na zawsze ustalonym było, zapis mój coroczny franków sto zamieniam na wieczysty; Kapitał odpowiedni na rzecz Stowarzyszenia, jako własność Narodową, zapewniony przezemnie zostanie.

Paryż, 5 Września, 1864 r.

JULIAN PŁAZIŃSKI.

N° 146.

Podatek braterski składany corocznie przezemnie w summie fr. 20, podwyższam do fr. 30, i niniejszą deklaracją zamieniam go na *wieczysty*. Kapitał odpowiedni temu zapisowi, wedle form prawem przepisanych zapewniony zostanie w swym czasie. — Deklaracją niniejszą własnoręcznie podpisuję.

Działo się w Tunbridge, Cyrkule Kent, w Anglii.

Dnia 12 Września r. P. 1864.

ADAM SPERCZYŃSKI.

N° 136.

Saint-Etienne (Loire), 4 Października 1864.

Kochany Panie Karolu!

Donosisz mi żeście postanowili uwiecznić podatek nasz braterski. Pragnący z duszy naśladować Was we wszem dobrem ile możności we mnie, składam w ręce Twoje ten zapis uroczysty, że zapewniłem i zapewnię testamentem na zawsze, sto franków dochodu rocznego na rzecz Towarzystwa braterskiego podatku. — Tak mi Panie Boże dopomóż!

FELIX MICHAŁOWSKI.

N° 320.

Szanowny Ziomku. Uznając że Stowarzyszenie Podatkowe może przynieść wielką pomoc naszym braciom na obcej ziemi, jako też pewną korzyść dla naszej Ojczyzny, mam przyjemność oświadczyć Szanownemu Ziomkowi, że zobowiązawszy się corocznie płacić franków czterdzieście (fr. 40) do kasy tegoż Towarzystwa, zapis ten zamieniam na *wieczysty*, z dodatkiem, że wyżej jak kapitał odpowiedni, bo dwa tysiące franków zapewniłem i zapewnię testamentem na rzecz tegoż Towarzystwa jako własność narodową, co do kapitału nietykalną na wieki, a procentem służyć mającą na ten sam cel, jaki w akcie z dnia 2go Marca 1862 r. jest wytknięty.

Zrobiłem to z namysłem zupełnym, i ten tu list własnoręcznie napisany podpisuję.

Paryż. 20 Października 1864 r.

PIOTR DZIKOWSKI.

Były administrator lasów prywatnych we Francyi.

Do Szanownego Karola Krolikowskiego.

N° 230.

Paryż, 6, quai d'Orléans — 23 Października 1864 r.

DO

W° BOHDANA ZALESKIEGO

PREZESA WYDZIAŁU STOWARZYSZENIA PODATKOWEGO W PARYŻU.

W myśl wyłożoną mi skapitalizowania zapisów naszych zapewniających coroczny podatek na Weteranów, Inwalidów i Sieroty, oświadczam niniejszym że zapisy: — na franków dwieście odemnie, — na franków sto od syna mego Władysława — i na franków sto od syna mego Witolda — razem franków czterysta corocznie, umieszczam w testamentie moim na rzecz Stowarzyszenia, jako własność narodową.

Upraszając Szanownego Pana, abyś o tym kroku moim raczył zawiadomić Radę Stowarzyszenia, miło mi jest raz więcej wyrazić Mu wysokie poważanie i wdzięczność należną za trud ponoszony ku poratowaniu spółtowarzyszów naszych.

WŁADYSŁAW ZAMOYSKI, Jenerał.

N° 40.

DO P. KAROLA KROLIKOWSKIEGO

SEKRETAARZA STOWARZYSZENIA PODATKOWEGO, W PARYŻU.

Paryż, dnia 15 Listopeda 1864 r.

Stary mój towarzyszu pielgrzymki a dawniejszy jeszcze towarzyszu broni!

Miedzy wieloma podpisami które zapewne zatwierdzą bratni a tak zacny wasz pomysł, ubezpieczenia na wiekuiste czasy opłaty braterskiego podatku, na utrzymanie naszych Starców i Sierot, których nam nigdy nie zabraknie, połóż i mój obok stu franków, z wyrażeniem żalu, że mi Opatrzność nie dała możliwości ofiarować na ten cel tysiąca; — a za wierne Twoje dobru publicznemu służby, przyjm uściśnienie bratnie dłoni.

EUSTACHY JANUSZKIEWICZ.

N° 145.

Paryż, 25 Listopada 1864 r.

DO P. BOHDANA ZALESKIEGO.

PREZESA STOWARZYSZENIA PODATKOWEGO W PARYŻU.

Uszanować zasługi oddane Krajowi zajmując się losem Weteranów i Inwalidów uważam za obowiązek Narodowy. Aby o ile możliwości temu obowiązkowi zadość uczynić, oświadczam że zapis *stu franków* rocznie opłacanych Stowarzyszeniu Podatkowemu, zamieniam na *wieczysty*, warując sobie wybór czasu i miejsca w którym będzie złożony akt urzędowy świadczący o tym wieczystym darze.

WŁADYSŁAW PLATER.

ZAPISY UTRWALONE Z OBIETNICĄ KAPITALIZACYI.

N° 83.

Kochany Karolu (Królikowski)!

Podzielając całem sercem pomysł uwiecznienia podatku braterskiego, oświadczam niniejszem pod ręką sumienia, jedynego strażnika naszych narodowych obowiązków, że podatkowi wynoszącego obecnie na rok franków sześćdziesiąt (60) *które za minimum uważam, aż do śmierci nie zmniejszę i że dochód taki lub wyższy* zapewnię Towarzystwu naszemu wieczyście. Wykonam zaś to w sposób następujący : W jednym z Towarzystw ubezpieczenia na życie opłacać będę taką sumę corocznie, aby ona przy zgonie moim wypłacalna czyniła kapitał dający przynajmniej sześćdziesiąt franków rocznego procentu, z którego to kapitału uczynię testamentem legat Towarzystwu.

Zostaje Twoim szczerze obowiązany.

Dnia 6 Listopada 1864. — Paryż, rue Greffulhe.

KAZIMIERZ BŁOCISZEWSKI.

N° 15, 16, 17.

Jakżeśmy ochotczo należeli do zawiązku Stowarzyszenia Podatkowego, tak teraz kiedy się już znacznie rozwinęło, z radością dzielimy myśl utrwalenia go na zawsze, zwłaszcza że podobnego rodzaju prace na spamiętaniem i przeczuwanem życia Narodu oparte, głównie i najulubieniej zajmowały ś. p. ojca naszego.

Obowiązujemy się więc, we trzech solidarnie zapisu naszego stu-frankowego nie zmniejszać, lecz go corocznie regularnie na zawsze opłacać.

Przyrzekamy równie niniejszem skapitalizować nasz zapis skoro tylko możliwość nasza na to pozwoli.

Castrovillari (Włochy), 13 Listopada 1864 r.

Paryż, 21 Listopada 1864.

ROBERT SIENKIEWICZ.

ARTUR SIENKIEWICZ.

ADAM SIENKIEWICZ.

N° 444.

DO WYDZIAŁU STOWARZYSZENIA PODATKOWEGO W PARYŻU.

Pod dniem 21 Sierpnia r. b. ofiarowałem się być odstąpić połowy mego zadatku emerytalnego dla nowo-przybyłych Inwalidów. Sekretarz Wasz odpisał że czyn takowy nie może mieć miejsca, gdyż pensyjka moja zaakordowana w Imieniu Polski za pośrednictwem Kommissyi Weteranów, cofniętą już być nie może: dodał nadto że rzecz utrwalenia naszego Stowarzyszenia jest w robocie, i że z czasem i Inwalidzi młodzi będą mogli wejść na podobne pensyjki.

Ciekaw byłem tego nowego projektu ;—aż nareszcie odbieram go w korekcie drukarskiej. Przyznam się Wam że podobnej niespodzianki nie przewidywałem w Emigracyi.

Pragnę więc mocno choćby na znak uwielbienia tej cudnie pięknej myśli, do jej wykonania należeć.

Aby i tu Wasz Sekretarz z kwitkiem mnie nie odesłał, udaję się wprost do Wydziału z deklaracją taką :— aby mi z pensyjki mojej 120 f. półrocznie wynoszącej, odrzucano zawsze w każdym półroczu $1/4$ część, to jest fr. 30, na skapitalizowanie mego podatku, którego bez względu na powyższe potrącenia, składać będę jak dotąd fr. 30 corocznie.

Proszę przytem wierzyć, że wyuczyłem się już doskonale, wyżyć przez długie lata z samego tylko francuzkiego żołdu; długów nie miałem,—a teraz wyszedłszy na emeryta Stowarzyszenia, w porównaniu zakrawam na pana.

Bądźcie więc spokojni, że mi krzywdy nie robicie, przyjmując obecną moją ofiarę wielce miłą sumieniowi mojemu.

Troyes (Aube), dnia 24 Listopada 1864 r.

FELIX BLIŹIŃSKI.

U W A G I .

a) Stowarzyszenie jeżeli będzie, to nie tak prędko uprawnione. Zapisy testamentowe lub inne, powinny być robione zawsze na osobę : np. *przeznaczam sumę franków..... Panu N..... N..... dla Stowarzyszenia Podatkowego*, zawiązanego dnia 2 Marca 1862 r. w Paryżu.

b) Oszczędności emigracyjne najwięcej są lokowane w papierach publicznych. Złożenie do banku papieru odpowiedniego byłoby najstosowniejsze, gdyż później Cessyą nawet *Agent de change* najłatwiej zrobić może. Numera wydrukowane w zdaniach sprawy, stanowią już pierwszą gwarancją. Papiery w obligacjach dróg żelaznych są najkorzystniejsze, gdyż z czasem dublują prawie kapitał, boć Towarzystwo albo Polska doczeka się losowania.

c) Zapisy lub Cessy można robić na jednego z członków : Rady Nadzorczej, Wydziału, Kommissy Weteranów lub najzaufańszego przyjaciela.

d) Co do kapitalizacji ratami, każde 20 fr. złożone, kapitalizuje jednego franka, którego kassa płacić będzie na zawsze za podatkującego.

DALSZY CIĄG LISTY PRZYSTĘPUJĄCYCH DO STOWARZYSZENIA.

719. Zamostki	2	757. Skoczyński Mikołaj	6
720. Kitliński Felix	20	758. Czajkowski Andrzej	6
721. Puchalski Józef	2	759. Kowalewski J.	6
722. Fijałkowski Jakób	3	760. Gasztówt Wacław	10
723. Rutkowski Karol	2	761. <i>Giller Agaton</i>	20
724. Kostrzewski Franciszek	1	762. Kopernicki Franciszek	12
725. Rewkiewicz	6	763. Radomiński Józef	5
726. Manget Seweryn	12	764. Kwiatkowski Józef	20
727. Palysiewicz Franciszek	5	765. Prażmowski Adam	20
728. Boski Romuald	4	766. Somer Wiktor	20
729. Boska Teodora	2	767. <i>Milkowski Stanisław</i>	12
730. Gros Michał	3	768. Sokolowski Franciszek	6
731. <i>Forster Karol</i>	20	769. Gieryński Józef	6
732. Gordaśzewski Franciszek	12	770. Stankiewicz Andrzej	6
733. Baksza Jakób	12	771. Sengteller Lucyan	12
734. Jarmund Stanisław	20	772. Dysiewicz	10
735. X. Dutkowski	5	773. Maciejowski Stanisław	10
736. Malicki Teodor	12	774. Jasiewicz Justyn	4
737. Miniszewski Karol	24	775. Jabłoński Józef	8
738. Erenkreutz Franciszek	3	776. Dąbek Antoni	8
739. Januszewski Szymon	3	777. Jawoysz Konstanty	8
740. Zieliński Władysław	2	778. Kapcewicz Mateusz	1
741. Paszkowski Adolf	20	779. Popowski Szczepan	2
742. Korabiewicz Edmund	24	780. Szydłowski Maciej	2
743. Nierupczyński Józef	21	781. Roszkowski Franciszek	1
744. Chaniewski Alexander	6	782. Kostkowski Alexander	4
745. Skotnicki Antoni	10	783. Brzozowski Ludwik	30
746. Rogaliński Maryan	10	784. Gładyszyński	6
747. Wołkowicz Dawid	5	785. Kolyszko Felix	2
748. Krzyczkowski Julian	5	786. Wagner Józef Bohdan	10
749. Zieniuk J. W.	2	787. Komar Tadeusz	5
750. Makowiecki	36	788. Lubiński Zygmunt	1
751. <i>Moszczeński J.</i>	185	789. Czyżewski Maxymilian	2
752. Sperczyński William	10	790. Szymkiewicz Michał	24
753. Domaszewski Adam	12	791. Bakczyński Józef	4
754. Blewski Antoni	5	792. Szczęsnowicz Napoleon	4
755. Brzoska Sianisław	12	793. Witkowski Maxymilian	25
756. Gustayniewicz Floryan	12		